

[Birthe Nielsen]

det er strakt urimelig langt. Det er klart, at mange familier klarer deres pasningsproblemer gennem den grå eller sorte dagpleje – det hørte vi jo lige hr. Poulsgaard fortælle noget om.

Når vi ser på institutionsdækningen, kan man stille sig selv det store spørgsmål, hvorfor socialforskningsinstituttet, der dog har forsket i så mange ting, aldrig har lavet en undersøgelse over, hvor Danmarks børn bliver passet. Vi ved, at ca. 80 pct. af kvinderne mellem 20 og 35 år er i erhverv, og det svarer slet ikke til vores dækningsprocenter. Hvor er børnene? Ingen ved det, og man aner et billede af ikke tilstrækkeligt sikre pasningsordninger. Børn overlades til sig selv eller til tilfældigt arrangeret pasning fra dag til dag. Daginstitutionerne er undernormerede, og pædagogerne belastede. Desuden er støttepædagogordningen forringet.

Urimelighederne bliver så meget desto tydeligere, når man ser på de formuleringer, der forekommer i ministerens redegørelse:

»Familierne er blevet små, der er kun få fællesaktiviteter tilbage, som barnet kan deltage i, og det tilegner sig ikke i familien de nødvendige sociale erfaringer, som et samspil med jævnaldrende lægger op til.«

Hvad med aflastningsmuligheder for familier, der har fysisk eller psykisk handicappede børn, som børnekommissionen netop peger på at der skal gøres en særlig indsats for?

»Store dele af boligmiljøerne er tomme for kultur og arbejdsliv, og børnene kender intet til forældrenes arbejde.«

Disse citater understreger nødvendigheden af at etablere daginstitutioner til klaring af det akutte behov.

Når ministeren i sin redegørelse oplyser, at pladsantallet i 1970'erne er tredoblet, og at udgifterne er tidoblet, så skal det oplyses, at forældrebetalingen er vokset væsentlig kraftigere end det offentlige udgifter, idet forældrebetalingen er blevet tidoblet i perioden, mens de offentlige udgifter kun er femdoblet. De højeste takster for vuggestueplads vil for forældrene i Galten kommune fra 1. januar 1982 være 1.740 kr. pr. måned. Den højeste børnehavebetaling 860 kr. pr. måned, og for fritidshjem 495 kr. pr. måned. Mange småbørnsfamilier afholdes i dag fra at kunne anvende daginstitution på grund af de høje priser. I en række tilfælde bliver konsekvensen en dårligere skolestart for børnene og en

generel forringelse af småbørnsfamiliernes vilkår.

Indtil målet »gratis daginstitution« kan realiseres, må man i det mindste hindre stigninger i forældrebetalingen, forbedre fripladsbestemmelserne og give kommunerne mere fleksible muligheder for at nedsætte forældrebetalingen bl.a. ved en ændring af refusionsreglerne og ophævelse af maksimumsgrænserne.

SF er helt enig med flertallet i børnekommissionen, der erklærer sig principielt imod, at dagplejen nu er opprioriteret i forhold til daginstitutionerne. Flere undersøgelser viser da også, at børn, især børn fra et understimeret miljø, har et stort intellektuelt udbytte af at gå i daginstitution. Det har også en positiv effekt senere hen, når børnene skal starte i skolen.

Endelig skal det i denne forbindelse nævnes, at der for forældrene i dag ikke er tale om et reelt frit valg med hensyn til, hvilken pasningsform de ønsker, så længe der er forskel på priserne for en dagplejeplads og en daginstitution. I 1977 foretog man en undersøgelse i Holbæk. Her ønskede 300 familier anden pasning for deres børn end den, de havde. De ønskede alle børnehavempladser. På spørgsmålet om, hvorfor de ikke søgte at få det, var det hyppigste svar, at det var for dyrt.

Børnekommissionen peger på, at forældre-samarbejde er noget særdeles centralt, og at der bør gives mere tid til samarbejde pædagoger og forældre imellem, et princip, der bl.a. er kendt fra folkeskolen. Ministeren nævner det kun i en bisætning, og jeg vil derfor spørge ministeren, om det også udelukkende skal være et kommunalt anliggende.

Ministeren nævner i øvrigt i sin redegørelse, at vi ikke skal forvente væsentlige ressourcer afsat til børneområdet, og at langt de fleste af forslagene kan realiseres uden om de centrale myndigheder. Initiativerne skal komme fra forældre, fagforeninger, græsrodder og lokale grupper. Ministeren vil starte nogle forsøg hist og her. Imidlertid må det konstateres, at de forskellige initiativer, der allerede er forsøgt i forskellige kommuner, er stødt på store vanskeligheder. F.eks. er minivuggestuen i København, som også er omtalt i børnekommissionens rapport, startet af en forældregruppe, stødt på så store vanskelig-